9 2019 Informační příloha MO ČR a AČR

atm+

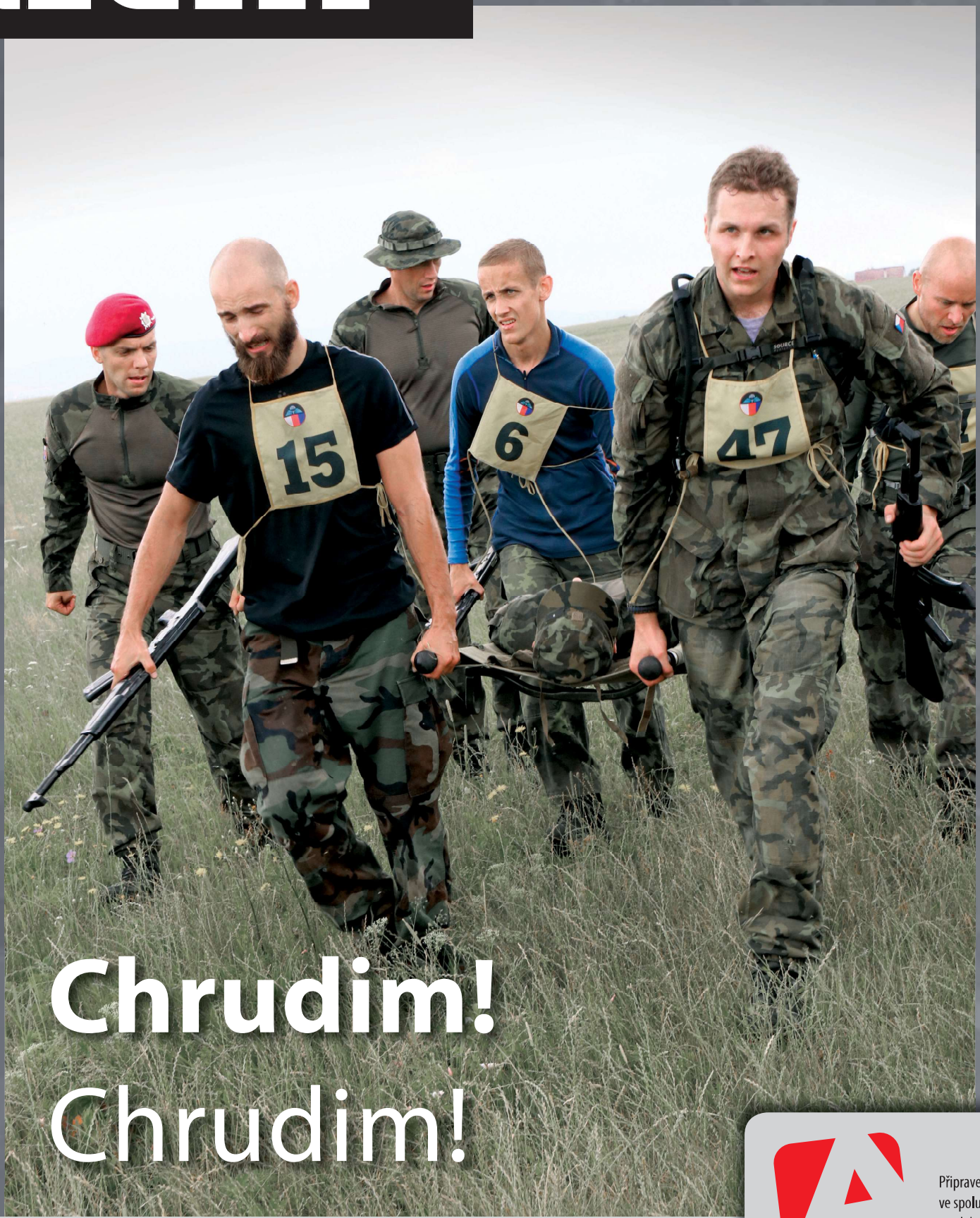

Chrudim!

Chrudim!

Výběrové řízení k 4. výsadkové rotě AZ 43. výsadkového praporu dokončilo 11 z 19 účastníků

Připraveno ve spolupráci s redakcí:
A report

Vojáci 25. protiletadlového raketového pluku se v Polsku zúčastnili mezinárodního cvičení Tobruq Legacy 2019

Střelby raketáků na Baltu

Vojáci 25. protiletadlového raketového pluku ze Strakonic se od 3. do 14. června zúčastnili v Polsku mezinárodního cvičení Tobruq Legacy 2019. Do cvičení, jehož hlavním cílem bylo prohloubit spolupráci aliančních jednotek v oblasti pozemní protivzdušné obrany, se zapojilo celkem pět tisíc vojáků z dvaceti členských států NATO. Na něj ve dnech 17. až 18. června navázaly bojové střelby z protiletadlových raketových systémů. Z hlediska množství cvičících jednotek, zbraní i počtu protiletadlových řízených střel se jednalo o největší střelby protivzdušné obrany v historii NATO.

„Mezinárodní cvičení Tobruq Legacy 2019 se zaměřilo na prohloubení interoperability a sladění činností a procedur jednotek v rámci společných protivzdušných operací Severoatlantické aliance. Prověřilo také schopnosti jednotek při velení a řízení dle norem a procedur NATO," uvedl velitel 25. protiletadlového raketového pluku plukovník Ján Sedliačik.

Strakonický útvar vyslal na cvičení sto třicet vojáků. „Jádro jednotky tvořila smíšená protiletadlová raketová baterie, posílená o místo velení a řízení palby. Hlavními zbraňovými systémy, s nimiž se vojáci zapojili do cvičení, byly protiletadlové raketové komplety 2K12 KUB a RBS-70," upřesnil velitel strakonického 251. protiletadlového raketového oddílu podplukovník Alan Dubový.

Čeští vojáci se do Polska přesunuli během prvního červnového víkendu. Padesát kusů techniky a čtyřicet vojáků se přepravilo po železnici, ostatní vojáci se dopravili letecky.

Zaujetí palebných postavení

První týden cvičení byl ve znamení budování palebných postavení jednotek a spojovacích nácviků. Připravenost vojáků i techniky důkladně prověřily teploty přesahující 30 stupňů Celsia, které panovaly takřka po celou dobu cvičení.

Boj se vzdušným protivníkem trénovali vojáci již od začátku cvičení. „Během přípravné fáze jsme využili letové úsilí, které probíhalo v rámci cvičení Ramstein Guard. Obsluhy radiolokátorů se tak zdokonalovaly v identifikaci a zachytávání prostředků vzdušného napadení," doplnil nadporučík Jan Sporka, který na cvičení v Polsku velel protiletadlové raketové baterii.

Příprava raket

Zatímco se jednotky chystaly na bojovou činnost, příslušníci polské technické baterie připravovali „kubácké" rakety na bojové střelby. Specializovanou činnost prováděli za asistence vojáků z technické čety strakonického 251. protiletadlového raketového oddílu.

Všechny rakety 3M9M3E tak postupně prošly několika pracovišti technologické linky. Každý kus bylo nutné nejprve vyložit z kontejneru, naložit na montážní vozík a přesunout na pracoviště kompletace. Polští technici zde doplnili rakety o křídla, vztyčili stabilizátory, otevřeli montážní otvory a provedli další nezbytné úkony. Následovala kontrola palubního zařízení raket. Během ní se ověřuje například schopnost raket zachytit cíl, funkčnost turbogenerátoru nebo radiolokačního zapalovače a autopilota.

Na dalším pracovišti se pak zásobník raket plnil stlačeným vzduchem, který slouží k pohonu křídel, kormidel a turbogenerátoru. Součástí přípravy raket byla také montáž autodestrukčního zařízení. Jeho úkolem je odpálit bojovou nálož v případě, že by raketa minula cíl. Po opětovném měření a kontrole důležitých parametrů připojili technici

Odpálení rakety z protiletadlového kompletu 2K12 KUB

k radiolokačnímu zapalovači pojistný a iniciační mechanismus a uzavřeli víčka. Po uzavření montážních otvorů byla obnovena hermetizace rakety. Připravené a zkontrolované rakety uložili vojáci na nabíjecí přepravníky, z nichž pak těsně před střelbami nabíjeli odpalovací zařízení.

Nové incidenty

Hlavní část cvičení odstartovala v pondělí 10. června. Stíhací bombardér Su-22 zaútočil na jednotky pozemní protivzdušné obrany. „Vzdálenost 30, jednotlivý, přílet, výška 6 000. Cíl v zóně," hlásil operátor. „Rozumím, první pal!", zareagoval velitel radiolokátoru. „První odpálená na 25. Výbuch. Cíl zničen na 16," informoval o chvíli později operátor. Podobná hlášení čeští vojáci podávali, když fiktivně sestřelili nepřátelské letadlo.

Boj s nepřátelskými letadly patří mezi incidenty, které jednotky pozemní protivzdušné obrany běžně procvičují. Letošní cvičení Tobruq Legacy ovšem rozehrálo aliančním vojákům i několik situací, které dosud nikdy společně neprocvičovali.

Manévr raketami

Při jednom z incidentů došla české jednotce 2K12 KUB munice. Tu jim vzápětí poskytla slovenská jednotka, vyzbrojená stejným protiletadlovým systémem. „V rámci rozehry byl mezi českou a slovenskou jednotkou proveden takzvaný manévr raketami," objasnil jeden z instruktorů výcviku praporčík František Hammerbauer.

V boji ale mohou nastat i další situace. „Jednotka nebo její část se může stát nebojeschopnou, například v důsledku poškození techniky. Pojem interoperabilita tak můžeme chápat nejen jako sladění postupů a procedur, ale i jako technickou kompatibilitu mezi jednotkami," dodal praporčík Hammerbauer.

Další novinkou na cvičení v Polsku byl incident, kdy vojáci reagovali na simulovaný útok balistickými raketami. Do cvičení se totiž zapojily také jednotky z USA a Nizozemí, jež mají ve výzbroji raketový systém Patriot, a jsou tak schopné aktivně čelit napadení balistickými střelami.

Bojové střelby

Na taktické cvičení navázaly bojové střelby z protiletadlových raketových systémů. Své dovednosti při střelbě na vzdušné cíle procvičovaly na pobřeží Baltského moře jednotky z devíti aliančních zemí, vyzbrojené celkem jedenácti různými druhy zbraňových systémů. Kromě českých vojáků se do největších střeleb protivzdušné obrany v historii NATO zapojili také Američané, Britové, Maďaři, Němci, Nizozemci, Poláci, Rumuni a Slováci.

Ačkoliv strakoničtí vojáci výcvikový prostor v polské Ustce dobře znají a pravidelně sem jezdí střílet z protiletadlového raketového kompletu 2K12 KUB, letošní střelby byly pro ně spojené s řadou novinek.

„Příslušníci 25. protiletadlového raketového pluku poprvé vedli společnou taktickou střelbu za použití zbraňových systémů 2K12 KUB a RBS-70. Ve vzdušném prostoru se pohybovalo více cílů, jeden simuloval vlastní letadlo a ostatní nepřátelská. Obsluhy místa řízení palby měly za úkol nejprve rozpoznat, který cíl je vlastní a který cizí. Na cizí cíl bylo následně působeno palebnými prvky," vysvětlil podplukovník Alan Dubový, který řídil střelby českých vojáků v Polsku.

Nový typ terče

Vojáci se systémem 2K12 KUB dále stříleli na nový typ terče, se kterým dosud neměli zkušenosti. Jednalo se o bezpilotní prostředek MJ-7 Szogun, který patří do kompletu imitátoru vzdušných cílů VERMIN. Do vzduchu se prostředek dostává pomocí speciální odpalovací rampy a průběh letu je koordinován z řídícího centra. Součástí volitelné výbavy je i vlečný rukáv, na nějž stříleli vojáci se systémem RBS-70.

V minulosti vojáci při střelbách z 2K12 KUB působili na upravenou leteckou raketu, která byla odpalována z bojového letounu. Ve vzduchu se vždy pohybovala jedna raketa, imitující pouze jeden nepřátelský cíl.

Střelba v noci

Čeští vojáci také poprvé stříleli z protiletadlového systému 2K12 KUB v noci. Pro obsluhy odpalovacích zařízení to znamenalo mírné ztížení, kdy přípravu na střelbu prováděly za horší viditelnosti. Vlastní střelba nijak ovlivněna nebyla, protože zmíněný systém je schopen fungovat ve dne i v noci.

Protiletadlový systém RBS-70

Další premiérou, nejen pro české vojáky, bylo také povolení střelby v takzvaném režimu dva. Znamená to, že hlavice rakety začne sledovat cíl až po odpálení z odpalovacího zařízení. Tento režim střelby již běžně používají západní státy. Země východního bloku zatím při střelbách dodržovaly režim, kdy raketa byla odpálena až poté, co její hlavice sledovala cíl.

Náročné úlohy

Strakoničtí vojáci na pobřeží Baltského moře vystřelili celkem jedenáct raket ze systému 2K12 KUB a čtyři rakety ze systému RBS-70. Jejich schopnosti prověřily různé střelecké úlohy. „Vojáci procvičovali soustředěnou střelbu více kompletů stejné kategorie proti jednomu cíli, rozdělení více cílů několika kompletům i vedení střelby jednotlivými řadami raket. Všechny cíle byly úspěšně zničeny," doplnil podplukovník Alan Dubový.

Bojovými střelbami vyvrcholilo mezinárodní cvičení Tobruq Legacy 2019, do něhož se kromě české jednotky zapojili i vojáci z dalších devatenácti členských států NATO. „Procvičili jsme si široké spektrum dovedností a sladili procedury s našimi aliančními partnery v oblasti pozemní protivzdušné obrany. Odnášíme si množství zkušeností, ale i podnětů, které nám pomohou se nadále zlepšovat. Jsem hrdý na práci vojáků, díky nimž je systém 2K12 KUB stále schopen plnit úkoly, pro které je součástí výzbroje Armády ČR. Ovšem ani schopnosti vojáků nemohou nic změnit na skutečnosti, že náhrada stávajícího systému 2K12 KUB za modernější systém je nevyhnutelná," konstatoval podplukovník Dubový.

Text a foto: kapitánka Jana Samcová

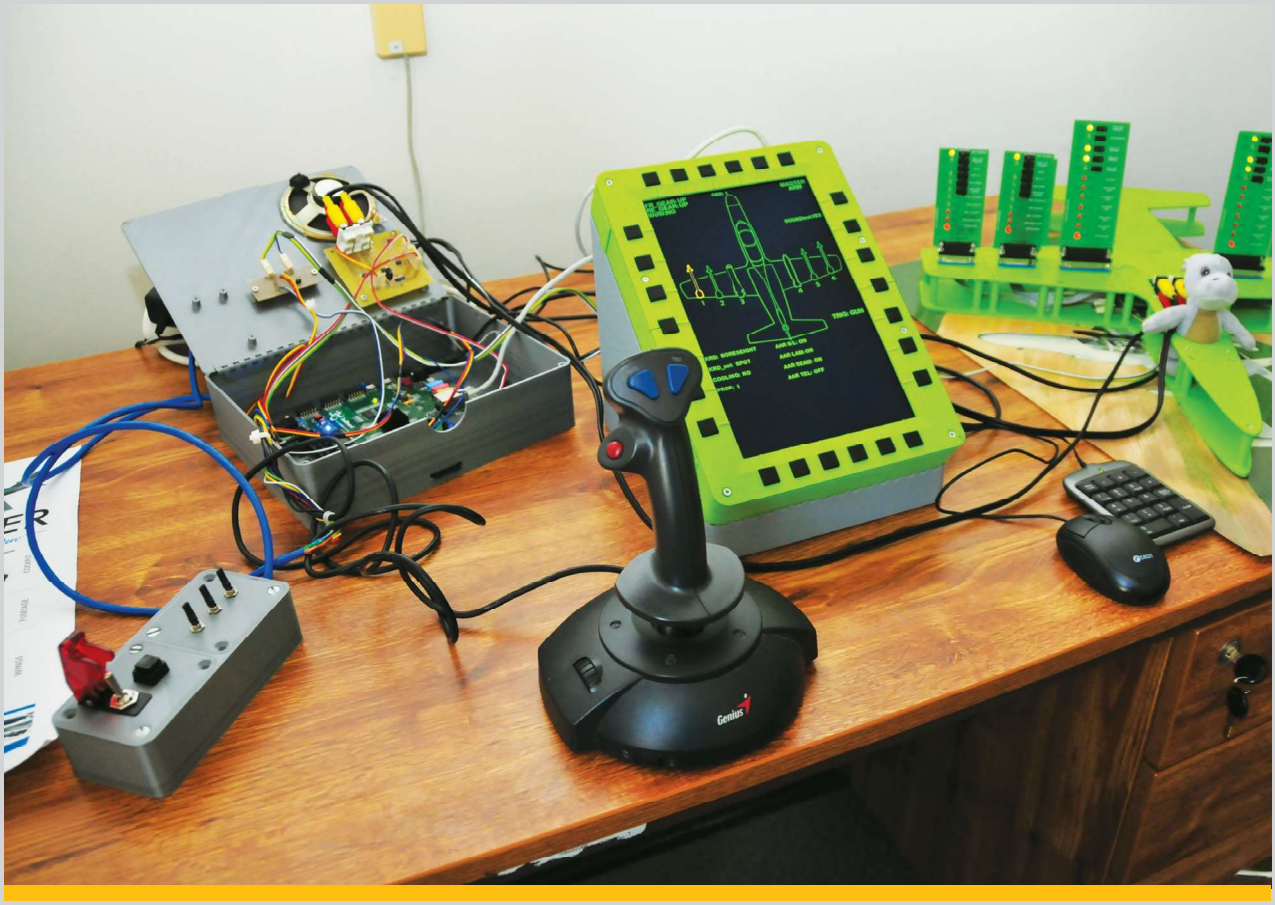

Studenti Univerzity obrany vyvinuli počítač ovládání zbraní pro malý bitevní letoun

Zvítězili v soutěži AERA Vodochody

„Byly to noci, víkendy i celé dovolené, museli tomu přinést spoustu obětí. Univerzitě to přineslo úspěch v konkurenci ČVUT, kterou jsme od počátku považovali za velmi silného konkurenta, dokonce silnějšího než jsme my, a jenom díky odhodlání kluků, kteří se na naší straně zúčastnili, Univerzita obrany dokázala zvítězit.“ Takto popisuje přístup pětice studentů k úspěšnému projektu AEROBooster podplukovník Josef Bajer, který na práci vývojového týmu dohlížel jako supervizor.

Katedra letecké techniky jako součást Fakulty vojenských technologií Univerzity obrany připravuje vojenské profesionály-specialisty leteckých odborností v oblastech vojenského pozemního personálu inženýrsko-letecké služby a letecké radionavigační služby. Kromě výuky se věnuje také výzkumu především v oblasti leteckých senzorických systémů, navigačních systémů a simulačních technologií pro výcvik pilotů. Proto bylo logické, že se její studenti do projektu AEROBooster intenzivně zapojili.

Soutěž pro vysoké školy

Vše začalo tím, že výrobce letounů se stoletou tradicí AERO Vodochody AEROSPACE oslovil Univerzitu obrany, stejně jako další technické školy, s nabídkou soutěže. Cílem bylo vyvinout počítač ovládání zbraní pro malý bitevní letoun. Do soutěže se kromě Univerzity obrany zapojily ještě tři týmy ČVUT, z nichž jen jeden projekt dokončil.

Veškeré náklady spojené s realizací projektu financovalo ve stanovené výši AERO Vodochody AEROSPACE. Studenti si sami museli objednávat součástky a náklady následně vyúčtovávat.

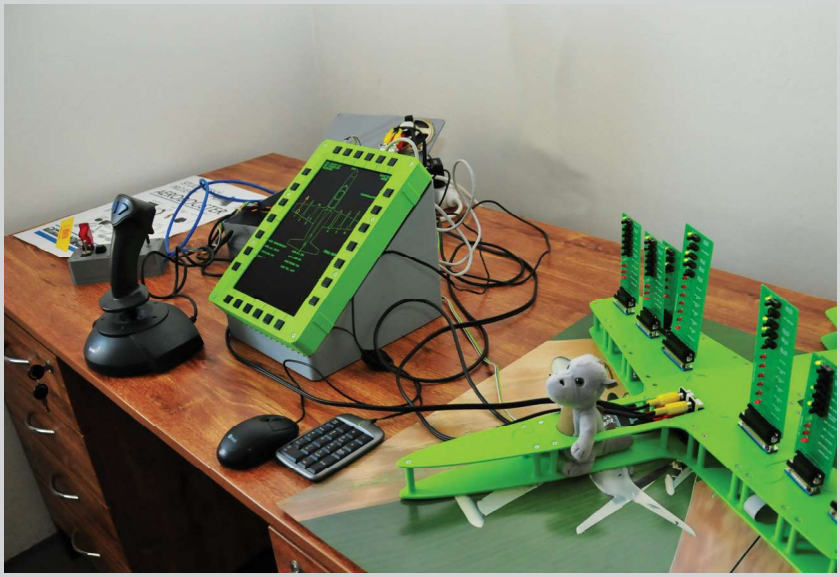

Nakládání s rozpočtem bylo i jedním z kritérií hodnocení.

„Vytvořili jsme funkční řešení počítačového ovládání zbraní. Pilot je díky němu schopný prostřednictvím multifunkčního displeje a s použitím simulačního pultíku pro ovládání podvozku předávat signály do zbraní," popisuje podstatu AEROBoosteru rotmistr Josef Blažek, v době realizace projektu student 5. ročníku oboru Letecká technika – Avionika a výzbroj na Katedře letecké techniky FVT. Spolu s ním byla ve výběrovém řízení pro projekt vybrána téměř desítka studentů z různých ročníků, do konečné fáze se jich však dostalo jen pět. Spolu s Josefem Blažkem to dále byli rotmistři Jan Pecina (studijní obor Komunikační a informační systémy – IT) a Petr Topolský (studijní obor Letecká technika – Avionika a výzbroj), rotný Martin Bareš (studijní obor Letecké radionavigační systémy) a četař Matouš Smatana (studijní obor Vojenský pilot).

Celý vyvinutý systém komunikuje oběma směry. Pilot je schopný zadávat zbraním určité informace, dokáže zapínat a vypínat například chlazení koordinátorů, režimy zamíření. A naopak zbraň je schopná komunikovat směrem k pilotovi do multifunkčního displeje. „Dále jsou tam zavedeny různé režimy střelby, odhození veškeré výzbroje, kterou s sebou letoun veze, zbraněmi je možné střílet po párech, dále počítač zachovává symetrii letounu, kdy střelba probíhá zbraněmi od kraje ke středu. Počítač dokáže ovládat několik druhů zbraní, ať už jde o řízené střely Sidewinder, rakety řízené i neřízené, rakety vzduch-země, vzduch-vzduch. Je také možné zavěsit kanonový kontejner a také se v jeho případě dají přepínat a volit různé režimy střelby," popisuje schopnosti počítače rotmistr Blažek.

Člen úspěšného týmu přidává i další stěžejní okolnost: „Všechny součástky v letadle by měly podléhat nějaké normě spolehlivosti. AERO Vodochody chtělo, abychom použili součástky, které jsou certifikované, nebo jejich ekvivalenty. To byl také jeden z důvodů zadávání soutěže, protože jsme jako studenti strávili dlouhou dobu zjišťováním, jaké použitelné součástky nás vyjdou nejlevněji."

Hektické finále

Ze dvou prezentovaných projektů, které byly týmy schopné dokončit až do úplného závěru, vybrali zástupci AERA Vodochody jako vítězný ten z Univerzity obrany. „Vyhlašovatel soutěže reagoval pozitivně. Byl jsem u výsledného hodnocení, všichni koukali, že to překračuje jejich očekávání. Důraz byl totiž kladen na technickou, ale i prezentační složku, tedy nejen, aby to správně fungovalo, ale také to dobře vypadalo," popisuje podplukovník Bajer průběh výsledného hodnocení.

Samotné finále přípravy projektu bylo přitom značně hektické, jak ho popisuje rotmistr Blažek: „Měli jsme chvíli před koncem zkouškového období, proto jsme se snažili udělat zkoušky co nejdříve, abychom měli čas na odevzdání projektu. Poslední týden jsme skoro ani nespali. V osm ráno jsme začali v laboratoři, o půlnoci jeli domů, přičemž čas pro spánek se stále zkracoval. Poslední den v neděli jsme nespali vůbec a v pondělí jsme to vezli do Vodochod."

„S komisí, která vyhodnocovala výsledky, komunikovali studenti i po skončení soutěže a pokračovali tím ve vyjasňování otázek, postupů a úvah, se kterými se pustili do realizace projektu," popisuje další osud projektu Lucie Sýkorová ze společnosti AERO Vodochody AEROSPACE. Někteří studenti po skončení studia odcházejí k útvarům, proto nyní dojde k obměně složení týmu. Vývoj však bude pokračovat.

„Studenti, kteří v tom týmu byli, nabrali obrovskou zkušenost a teď se chovají úplně jinak," hodnotí přínos projektu Josef Bajer. „Na projektu jsem se toho moc naučil, doporučil bych každému, aby se do něčeho podobného zapojil. Ze zkušeností, které jsem v projektu nabyl, teď třeba hodně čerpám při přípravě diplomové práce. Týká se to například návrhu plošných spojů, kde jsem se vyvaroval mnoha chyb, protože vím, na co si mám dát pozor," dodává rotmistr Blažek.

Text a foto: Viktor Sliva

Jednou z disciplín bylo uplavat 300 m libovolným způsobem.

Výběrové řízení k 4. výsadkové rotě AZ 43. výsadkového praporu dokončilo 11 z 19 účastníků

Chrudim! Chrudim!

To byla první slova jedenácti účastníků výběrového řízení k 4. výsadkové rotě aktivní zálohy 43. výsadkového praporu, kterým se podařilo splnit požadované limity všech disciplín. Začínalo jich devatenáct a osm jich náročným sítem neprošlo. K výsadkářským zálohám se poprvé v historii jednotky zařadí i žena.

„Do Chrudimi dorazilo devatenáct uchazečů, kteří se do výběrového řízení přihlásili," říká nadporučík Pavel Kinc, náčelník skupiny výcviku Aktivní zálohy 43. výsadkového praporu Chrudim. „Teď v červenci proběhlo druhé výběrové řízení, to první se uskutečnilo v březnu. Vždy během dvou víkendových dnů musí uchazeči silové a vytrvalostní disciplíny nejen dokončit, ale především je splnit v určených limitech. To vše pod neustálým dohledem instruktorů, psychologů a zdravotníků z řad příslušníků 43. výsadkového praporu a také z 4. výsadkové roty aktivní zálohy.

Nejdůležitější disciplíny pak z pohledu výsadkářů byly ty, které se plní v družstvu. „Nám nejde o jednotlivce, ale o týmy, které spolu musí vzájemně spolupracovat. Byl to zejména běh s kládou na pět kilometrů, kdy tuto disciplínu absolvují v šestičlenném družstvu. Po celou dobu spolu musí komunikovat, spolupracovat a koordinovat družstvo," upřesňuje Kincl.

Kousnout se a nevzdat to

V prvním dnu čekalo na devatenáct zájemců vstupní přezkoušení z fyzické přípravy. Byly to klasické sedy-lehy, kliky a dvanáctiminutový běh. Už tímto sítem

neprošli tři účastníci. Netajili se však tím, že na sobě budou „makat“ a příští rok to zkusí znovu.

Další disciplíny se odehrály v bazénu. Jednalo se o uplavání 300 metrů volným způsobem, potápění a vylovení zbraně z vody a zadržení dechu pod hladinou.

„Plavecké disciplíny prověřují, zda je budoucí záložník schopný uplavat daný úsek v časovém limitu, jestli se umí potopit, i to, zda je schopný se udržet nad vodou,“ vysvětluje nadporučík Kinc. „Udržení se nad hladinou za ztížených podmínek například imituje zamotání se do padáku při seskoku do vody, proto zvládnutí i těchto zdánlivě lehkých disciplín je z pohledu instruktorů bedlivě sledováno.“

Téměř vzápětí následoval přesun do lesního terénu Podhůra a před jednotlivými družstvy stála další výzva – pětikilometrový přesun s kládou ve skupině. Za vydatného deště se družstva pustila do náročného terénu. Po zpátečním přesunu do letištního areálu výsadkářů čekala na účastníky překážková dráha. Jednotlivá stanoviště museli zvládnout nejdříve jako jednotlivci a pak i v družstvu, ale s kládou. Poslední prověrka fyzičky startovala v půl osmé večer, kdy účastníci vyběhli se zátěží na desetikilometrový úsek. Den však zdaleka nekončil. Dvě hodiny před půlnocí si uchazeče ještě vzali do parády psychologové 43. výsadkového praporu.

25 kilometrů s pětadvaceti kily na zádech

„Jednotlivé disciplíny jsou sestaveny tak, aby se účastníci postupně dostávali jak pod fyzický, tak i pod psychický tlak,“ vysvětluje náčelník skupiny výcviku AZ nadporučík Kinc. „Nyní mají tak dvě tři hodiny spánku a v půl čtvrté ráno je čeká asi nejtěžší úsek výběrového řízení – pěší přesun jednotlivců s nejméně pětadvaceti kily na zádech. Pro záložníky bojových jednotek je limit šest hodin, pro záložníky štábu pak devět.“

Druhý den po noční disciplíně byla znát únava téměř na všech, kteří to nevzdali. Ale zdaleka neměli vyhráno. Poslední fyzická zabíračka, kdy bylo opravdu nutné se „kousnout“, byl přesun se zraněným na nosítkách. Ale všech pokračujících jedenáct účastníků výběrové řízení dokončilo a zvládlo. Byla mezi nimi i žena – Simona Klimešová.

„Výběrová řízení k naší rotě pořádáme od roku 2016 a za tu dobu se přihlásilo i několik uchazeček,“ konstatuje nadporučík Kinc. „Nikdy se však žádné nepodařilo náročné limity splnit. Dnes tu tedy máme historicky první ženu, která to zvládla.“

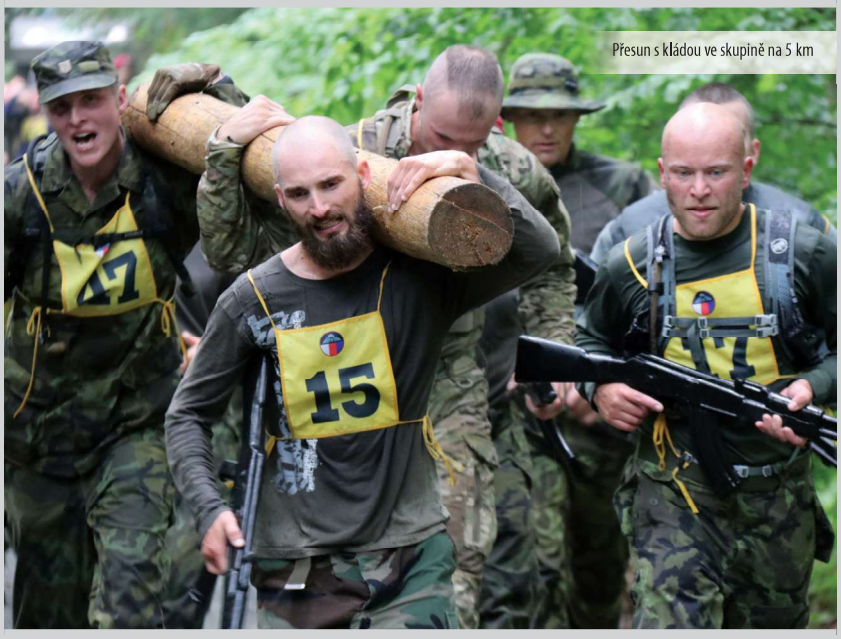

Přesun s kládou ve skupině na 5 km

Rozřazovací test z tělesné přípravy

Únava, křeče i puchýře

„Pro mě bylo nejhorší zvládnout ten noční pochod," říká jednatřicetiletý podnikatel v IT Michal Ptáček. „Podcenil jsem přípravu a zhruba v půlce jsem doplatil na špatnou volbu batohu. Musel jsem se fakt kousnout, nevzdat to a dojít silou vůle do cíle. A to jsem přípravě věnoval téměř rok. Denně jsem běhal, cvičil, ale i tak jsem některé disciplíny doslova flusal krev. Instruktoři tu jsou extrémně tvrdí, ale zároveň spravedliví. Měl jsem i obavy z toho, jaké typy lidí tu potkám. Ale strašně mile mě překvapilo, jaká se tu utvořila skvělá parta a jak skvěle jsme si sedli."

Dalším úspěšným účastníkem byl šestadvacetiletý obchodní manažer Adam Ptáček. „Do aktivní zálohy jsem vstupoval z principu. Chci pomoct, když to bude potřeba. Ať už při ohrožení státu nebo třeba při povodních. Když jsem se dověděl, že existuje možnost působit u bojové jednotky výsadkářů, vzal jsem to jako výzvu a chtěl jsem dokázat sám sobě, že na to mám. Pro mě osobně byl nejtěžší disciplínou běh s kládou na pět kilometrů v družstvu a potom ten závěrečný běh s nosítky při evakuaci raněného. To mi dalo fakt zabrat a dokončil jsem to jen silou vůle. Ale dal jsem to, a to je nejdůležitější."

První žena splnila limity

První ženou, která splnila všechny požadované limity výběrového řízení, je operátorka v automobilce Simona Klimešová. „Nejtěžší bylo překonat bolest z puchýřů. Boty mě zradily při nočním pochodu, kdy mi odpadla podrážka. Naštěstí jsem měla v batohu tenisky, ale puchýře jsem měla po celých chodidlech. Nezbývalo mi než to před poslední disciplínou prostě rozchodit. A přestat vnímat bolest. Ale mám radost, že jsem to dala. Rok jsem se denně připravovala, ale stejně se z toho budu několik dnů vzpamatovávat. Vím, že tímto výběrovým řízením to nekončí, ale vlastně začíná. Takže co nejdřív začnu zase makat na fyzičce."

Velkou práci po nočním vytrvalostním přesunu měl zdravotnický záchranář 43. výsadkového praporu nadrotmistr Václav Hrdina. „Nejdůležitější je všem případným následkům zátěžových disciplín předcházet. Při fyzické zátěži dochází pocením nejen ke ztrátě vody v organismu, ale zároveň se z těla vyplavují i další látky, jejichž nedostatek může způsobit svalové křeče. Proto je nutné už před výkonem jimi organismus předzásobit a během výkonu doplňovat. Jedním z míst, kde dochází k největšímu pocení, jsou chodidla. Proto také nejvíc puchýřů měli účastníci na ploskách nohou. Tady je rada výsadkářů – zatejpovat nebo co nejvíce stáhnout místa, kde dochází k otlakům a dvoje ponožky do boty. Ale jinak tu žádné úrazy nebyly a všichni to zvládli na výbornou."

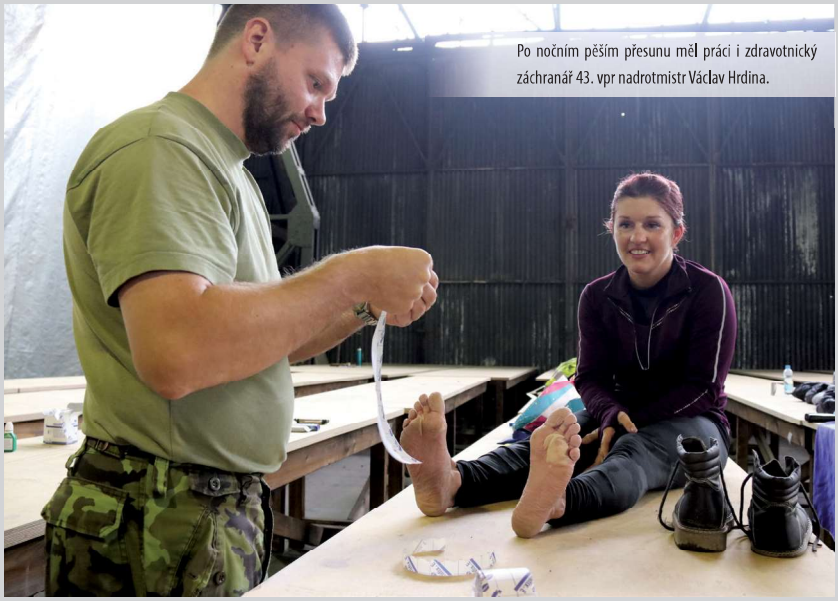

Po nočním pěším přesunu měl práci i zdravotnický záchranář 43. vpr nadrotmistr Václav Hrdina.

Text: Jana Deckerová,
foto: autorka a rtm. Jakub Školník

Připravila redakce časopisu A report – měsíčníku Ministerstva obrany ČR ■ Adresa: Rooseveltova 23, 160 01 Praha 6 ■ Kontakt: Vladimír Marek (šéfredaktor A reportu) 973 215 648, 724 033 410, e-mail: areport@centrum.cz, www.army.cz ■ Grafická úprava a zlom přílohy atm+: Milan Syrový (A report) 973 215 558 ■ Titulní foto: Jana Deckerová